

ПРОТОКОЛ № 36
засідання наукової ради Національного фонду досліджень України
(НФДУ)

02 грудня 2020 року

Місце проведення: у зв'язку з карантинном та рекомендованими протиепідемічними заходами, засідання відбувається в дистанційній формі шляхом аудіо/відео конференції із застосуванням програмного забезпечення Zoom.

Реєстрація членів наукової ради (далі - НР) проводиться онлайн шляхом приєднання до аудіо/відео конференції (кількісний склад НР - 30 осіб).

За результатами реєстрації на засіданні присутні 21 член наукової ради (засідання НР проводиться за умови, коли у ньому беруть участь не менше двох третин від загальної кількості членів НР).

Присутні на засіданні:

Голова наукової ради Яценко Л.П., головуєчий на засіданні.

Члени наукової ради:

Борецький Ю.Р., Висоцька Н.О., Вільчинський С.Й., Гончарук А.Г., Дорошенко А.О., Досенко В.Є., Жаботинська С.А., Колотілов С.В., Кондратюк С.Я., Кочубей А.Н., Лебовка М.І., Мельник Т.А., Найдюк Ю.Г., Носич О.Й., Павличенко А.В., Пріхна Т.О., Сарабеєв В.Л., Скок М.В., Солдаткін О.П., Шакун В.І.

Представники дирекції НФДУ:

Полоцька О.О. – виконавчий директор;

Андрущенко В.Б. – начальник відділу грантової підтримки досліджень з природничих і технічних наук, математики та інформатики управління забезпечення грантової підтримки.

Порядок денний:

1. Про поточний стан справ.

Доповідачі: Полоцька О.О.

2. Про створення НФДУ тимчасової комісії для підтвердження актуальності та можливості виконання наукових проєктів переможцями спільних конкурсів, що проводилися ДФФД разом з іноземними науковими товариствами, а також про затвердження плану дій.

Доповідачі: Полоцька О.О.

3. Про перспективи оголошення спільних конкурсів наукових проєктів НФДУ та Національного центру досліджень і розвитку (Республіка Польща, Варшава).

Доповідачі: Полоцька О.О.

4. Про створення НФДУ робочої групи для підготовки пропозицій стосовно змін в нормативних документах, які регулюють алгоритми та правила проведення конкурсів НФДУ.

Доповідачі: Яценко Л.П.

5. Про створення періодичного електронного видання, що висвітлюватиме діяльність НФДУ.

Доповідачі: Полоцька О.О.

6. Про розгляд звернень грантоотримувачів до наукової ради НФДУ.

Доповідачі: Полоцька О.О.

7. Різне.

Яценко Л.П. вніс пропозицію розпочати засідання зі схвалення порядку денного.

Голосування: «за» - 21; «проти» - 0 ; «утримались» - 0.

Заперечень у членів НР немає, порядок денний схвалюється одностайно.

Розгляд питань порядку денного:

1. Перше питання порядку денного – «Про поточний стан справ».

СЛУХАЛИ:

Полоцька О.О. доповіла про те, що поточна робота дирекції в розрізі проведення перших двох конкурсів пов'язана з продовженням процедури укладення договорів з експертами на проведення наукової і науково-технічної експертизи та продовження опрацювання договорів з членами комісії конкурсу «Наука для безпеки людини та суспільства». Затримка з опрацюванням та укладанням договорів з членами комісії конкурсу «Наука для безпеки людини та суспільства» пов'язана з невідповідністю у розподілі заявок для призначення експертів між членами комісії конкурсу, що потребувало додаткового опрацювання та узгодження з членами комісії зазначеного конкурсу. Станом на сьогодні усі договори з членами комісії конкурсу «Наука для безпеки людини та суспільства» опрацьовано та передано для подальшого підпису та оплати. Стосовно стану укладання договорів з експертами було зазначено, що робота з зазначеними договорами була відстрочена на період укладення договорів з грантоотримувачами. Зараз ця робота відновилася. На даний час на опрацюванні в управлінні забезпечення грантової підтримки знаходиться 63 договори з експертами по першому конкурсу та 75 – по другому конкурсу. У паперовому вигляді до дирекції надійшло договорів з експертами: по першому конкурсу – 52, по другому конкурсу – 70. Також було зазначено, що 23 експерти за двома конкурсами відмовились від оплати своїх послуг за проведену експертизу. З огляду на те, що, відповідно до умов договору про виконання наукових досліджень і розробок, звітні документи повинні бути надані до Фонду до 15 грудня 2020 року, управлінням забезпечення грантової підтримки, крім надання консультацій з питань звітування засобами телефонного зв'язку та електронної пошти, було прийнято рішення про проведення вебінарів з зазначених питань. Всього заплановано провести 4 таких вебінари: два 8 грудня та два 9 грудня. Також було повідомлено, що для покращення ефективності

опрацювання договорів штат управління забезпечення грантової підтримки було розширено.

Інформацію взято до відома.

2. Друге питання порядку денного – «Про створення НФДУ тимчасової комісії для підтвердження актуальності та можливості виконання наукових проєктів переможцями спільних конкурсів, що проводилися ДФФД разом з іноземними науковими товариствами, а також про затвердження плану дій».

СЛУХАЛИ:

Полоцька О.О. нагадала, що внесено зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 4 липня 2018 р. № 528, а саме: пункт 3 зазначеної постанови доповнено абзацом такого змісту: “Національний фонд досліджень має право укладати договори з переможцями спільних конкурсів наукових проєктів, які проводилися Державним фондом фундаментальних досліджень разом з іноземними науковими товариствами та результати яких затверджені рішенням Ради Державного фонду фундаментальних досліджень, за умови підтвердження рішенням тимчасової комісії, утвореної Національним фондом досліджень, актуальності та наявності можливості виконання таких наукових проєктів”. Враховуючи зазначене дирекція НФДУ підготувала проєкт плану дій щодо фінансування переможців спільного конкурсу наукових проєктів, що проводився ДФФД з DFG. Запропоновано розглядати зазначений документ по пунктах:

1. Утворення тимчасової комісії у складі членів наукової ради НФДУ, наглядової ради НФДУ, а також зовнішніх експертів.

Яценко Л.П. нагадав, що мова йде про 9 проєктів-переможців спільного конкурсу ДФФД – DFG. Конкурс було завершено, але договори про їх виконання не були укладені у зв'язку з реорганізацією ДФФД. Проводились довгі перемовини з цього питання, науковці зверталися до НФДУ, до КМУ. НФДУ обіцяв профінансувати зазначені проєкти, якщо будуть внесені відповідні зміни до постанови КМУ, які дозволять НФДУ фінансувати зазначені проєкти. Але все затягнулося, пройшло майже 2 роки поки такі зміни було внесено до постанови КМУ. Без сумніву, відбулися певні зміни в складі виконавців зазначених проєктів, в актуальності проєктів, в можливості виконання проєктів тощо. Тому, щоб профінансувати ці проєкти, повинно бути рішення тимчасової комісії стосовно актуальності та наявності можливості виконання таких наукових проєктів. Створення такої тимчасової комісії покладається на наукову раду НФДУ. Оскільки конкурс проводився з наукових напрямів "фізика" і "математика", що відносяться до першої наукової секції НР, то логічно, щоб тимчасова комісія складалася теж з числа вчених в цій галузі.

Вільчинський С.Й. повідомив, що секцією природничих, технічних наук і математики попередньо була проведена робота з зазначеного питання й за результатами цієї роботи пропонується до складу тимчасової комісії включити такі кандидатури:

члени наукової ради – Носич Олександр Йосипович, Мельник Тарас Анатолійович;

член наглядової ради НФДУ – Анісімов Ігор Олексійович;

незалежні експерти – Головач Юрій Васильович (Інститут фізики конденсованих систем), Антонюк Олександра Вікторівна (Інститут математики).

В обговоренні взяли участь: Яценко Л.П., Солдаткін О.П., Вільчинський С.Й., Полоцька О.О., Дорошенко А.О.

За результатами обговорення Яценко Л.П. вніс пропозицію створити тимчасову комісію для підтвердження актуальності та можливості виконання наукових проєктів переможцями спільного конкурсу ДФФД – DFG (далі – Тимчасова комісія) у складі п'яти осіб: Носич О.Й., Мельник Т.А., Анісімов І.О., Головач Ю.В., Антонюк О.В.

Голосування: «за» -18; «проти» - 0; «утримались» - 0, не голосували 3.

УХВАЛИЛИ: створити тимчасову комісію для підтвердження актуальності та можливості виконання наукових проєктів переможцями спільного конкурсу ДФФД – DFG у складі п'яти осіб: Носич О.Й., Мельник Т.А., Анісімов І.О., Головач Ю.В., Антонюк О.В.

2. Розробка та затвердження плану роботи Тимчасової комісії.

Яценко Л.П. запропонував розглядати план роботи Тимчасової комісії по пунктах:

п. 1 – залишити у запропонованій редакції;

п. 2 – видалити;

п. 3 – залишити у запропонованій редакції;

п. 4 – додати Фейсбук;

п. 5:

пп. 1) та 2) – видалити;

пп. 3) – викласти в такій редакції: «інформаційну довідку про стан виконання проєкту та зацікавленість подальшої співпраці з боку іноземного наукового партнера»;

пп. 4) – видалити слово «аналогічний», фразу в дужках викласти в такій редакції: (декларація про те, що відповідне наукове дослідження не виконувалось та не виконується в Україні та за кордоном, підписана науковим керівником проєкту);

пп. 5) – залишити у запропонованій редакції;

пп. 6) – видалити;

пп. 7) та 8) – залишити у запропонованій редакції;

пп. 9) – фразу «календарний план» замінити на «актуальний календарний план», видалити фразу «станом на дату звернення»;

пп. 10) – видалити;

п. 4 та п. 5 – поміняти місцями;

п. 6 – встановити «протягом 10 робочих днів»;

п. 7 – встановити «протягом 5 робочих днів»;

п. 8 – встановити «протягом 15 робочих днів»;

- п. 9 – видалити;
- п. 10 – залишити у запропонованій редакції;
- п. 11 – встановити «у строк 2 робочі дні»;
- п. 12 – встановити «протягом 15 робочих днів»;

Яценко Л.П. запропонував затвердити план роботи Тимчасової комісії в цілому на наступному засіданні наукової ради після внесення усіх редакційних правок.

3. Третє питання порядку денного – «Про перспективи оголошення спільних конкурсів наукових проєктів НФДУ та Національного центру досліджень і розвитку (Республіка Польща, Варшава)».

СЛУХАЛИ:

Полоцька О.О. повідомила про те, що польський Національний центр досліджень і розвитку NCBR (Республіка Польща, Варшава) зацікавлений у проведенні спільних білатеральних конкурсів із НФДУ. При цьому було зазначено, що головні пріоритетні галузі польський NCBR бере з Національної програми досліджень (КРВ). КРВ охоплює сім стратегічних, міждисциплінарних наукових напрямів та робіт розвитку, зокрема: 1) нові технології в галузі енергетики; 2) цивілізаційні хвороби, нові ліки, а також регенеративна медицина; 3) передові інформаційні, телекомунікаційні та мехатронні технології; 4) сучасні технології матеріалів; 5) природне середовище, сільське та лісове господарство; 6) соціально-економічний розвиток Польщі в умовах глобалізації ринків; 7) державна безпека та оборона. Але це відкритий список, і може бути розширеним відповідно до актуальних та важливих потреб. Також було зазначено, що NCBR гнучкий і може підлаштуватися під НФДУ. Виникає питання, чи є зараз сенс робити великий конкурс, чи на початку обмежитися кількома проєктами. Реалістичною датою оголошення конкурсу міг би бути перший квартал 2021 (січень, лютий, березень). Можливо, можна було б використати проєкт TWINNING в організації зустрічей, які б популяризували конкурс, наприклад, організувати навчальні візити для українських та польських науковців або наукову конференцію у Києві/Варшаві, де можна було б оголосити про старт конкурсу або його результати.

В обговоренні перспектив співпраці взяли участь: Яценко Л.П., Солдаткін О.П., Полоцька О.О., Вільчинський С.Й., Сарабєєв В.Л.

За результатами обговорення запропоновано інформацію взяти до відома.

4. Четверте питання порядку денного – «Про створення НФДУ робочої групи для підготовки пропозицій стосовно змін в нормативних документах, які регулюють алгоритми та правила проведення конкурсів НФДУ».

СЛУХАЛИ:

Яценко Л.П. повідомив, що наукова рада під час проведення перших конкурсів говорила про необхідність кардинального вдосконалення системи конкурсного відбору проєктів, і ось настав час переходити від слів до справ. Також було зазначено, що перший крок в цьому напрямку - створення робочої групи для підготовки пропозицій щодо змін до нормативних документів. При

цьому було запропоновано включити до складу робочої групи по 2 представника від кожної наукової секції.

Вільчинський С.Й. запропонував включити до складу робочої групи від секції природничих, технічних наук і математики Носича О.Й., Колотілова С. В. та наголосив на необхідності включити до складу зазначеної робочої групи ще й юриста.

Солдаткін О. П. запропонував включити до складу робочої групи від секції біології, медицини і аграрних наук Солдаткіна О.П., Кондратюка С. Я., а також вніс пропозицію від першої секції включити до складу робочої групи 3 представника.

Від секції соціальних та гуманітарних наук запропоновано включити до складу робочої групи Бородіну О.М., Кісь О.Р.

Полоцька О.О. внесла пропозицію включити до складу зазначеної робочої групи Кучеренко О.В., начальника юридичного відділу дирекції НФДУ.

За результатами обговорення прийнято рішення створити робочу групу для підготовки пропозицій стосовно змін в нормативних документах, які регулюють алгоритми та правила проведення конкурсів НФДУ в такому складі: Вільчинський С.Й., Носич О.Й., Колотілов С. В., Солдаткін О.П., Кондратюк С. Я., Бородіна О.М., Кісь О.Р., Кучеренко О.В.

5. П'яте питання порядку денного – «Про створення періодичного електронного видання, що висвітлюватиме діяльність НФДУ».

СЛУХАЛИ:

Полоцька О.О. винесла на розгляд наукової ради три варіанти періодичного електронного видання, що висвітлюватиме діяльність НФДУ:

Перший варіант: окремий розділ на сайті НФДУ (підв'язка до основного сайту):

Що потрібно: створити рубрики, за якими будуть публікуватися матеріали; створити панель користувача для публікації матеріалів; робота модератора матеріалів.

Часові терміни: 1-2 тижні; кількість публікацій: 1 на місяць, можливо і менше.

Додатковий канали для публікацій: сторінки НФДУ у Фейсбук та Твіттері; мейл розсилки матеріалу по базі НФДУ.

Бюджет: робота розробників по створенню вкладки з розділами - від 30 тис; робота штатного комунікаційника НФДУ.

Переваги: економія часу, можна вже почати працювати над окремим розділом на сайті; значно менший бюджет; менше документальної роботи; простіше запустити окремий розділ на сайті, ніж нове онлайн-видання.

Ризики: відсутні.

Другий варіант: Окреме онлайн-видання із своєю веб адресою (без підв'язки до сайту НФДУ):

Що потрібно: розробити структуру нового сайту для онлайн-видання; зробити верстку дизайну та запустити сайт; юридично зареєструвати офіційне онлайн-медіа; створити рубрики, за якими будуть публікуватися матеріали;

панель користувача для публікації матеріалів; робота головного редактора; робота модератора матеріалів; дизайнер для підготовки візуалів; рекламний бюджет для запуску нового онлайн-медіа.

Часові терміни: 2-3 місяці + від 2 місяців для розкрутки онлайн-видання; кількість публікацій: мінімум 3-4 публікації на день або мінімум 10 статей на один номер (наприклад, щомісячно); постійне оновлення новин, ведення колонок експертів і т.ін.

Додатковий канали для публікацій: окрема сторінка у Фейсбук; окрема сторінка в Твіттері.

Бюджет: від 80 тис грн на створення, розробку та запуск сайту; оплата праці: головного редактора - від 20 тис/міс., дизайнера/модератора від 15 тис/міс; Рекламний бюджет для розкрутки нового онлайн видання: від 100 тис грн.

Переваги: можливість запустити своє авторитетне онлайн-видання; зберегти кошти на майбутній PR публікація на вже відомих виданнях.

Ризики: НФДУ не є провайдером інформаційних послуг, тому державна реєстрація не є можливою; онлайн-видання не стане авторитетним для аудиторії; можлива недостатня кількість публікацій, що не буде відповідати реальній роботі ЗМІ, сайт виглядатиме як закинутий.

Третій варіант: такий же як другий тільки без державної реєстрації.

В обговоренні взяли участь: Яценко Л.П., Солдаткін О.П., Полоцька О.О., Вільчинський С.Й., Носич О.Й., Висоцька Н. О., Дорошенко А.О.

За результатами обговорення Яценко Л.П. виніс на голосування пропозицію створити періодичне електронне видання «Вісник НФДУ» (англійською «Herald NRFU») за першим варіантом, запропонованим дирекцією НФДУ.

Голосування: «за» -18; «проти» - 0; «утримались» - 0, не голосували -2.

УХВАЛИЛИ: створити періодичне електронне видання «Вісник НФДУ» (англійською «Herald NRFU») за першим варіантом, запропонованим дирекцією НФДУ.

6. Шосте питання порядку денного – «Про розгляд звернень грантоотримувачів до наукової ради НФДУ».

СЛУХАЛИ:

Полоцька О.О. повідомила, що на адресу Фонду надходить велика кількість звернень від грантоотримувачів до наукової ради НФДУ та доповіла про 11 таких листів:

1. Інститут фізики НАН України (від 23.11.2020 № 60/41-562) щодо внесення змін до кошторису витрат за статтею «оплата праці» – умовами конкурсу визначено, що максимальна щомісячна оплата праці наукового керівника та кожного виконавця не повинна перевищувати 10 мінімальних заробітних плат в Україні, встановлених на початок року, в якому здійснюється відповідна виплата. Немає підстав для погодження оплати праці одного виконавця у розмірі 59 тис. грн. на місяць.

2. НТУ України «КПІ імені Ігоря Сікорського» (від 26.11.2020 № P/0201.01/0204.02/95/2020) щодо надання можливості підписання додаткової

угоди, яка передбачатиме здійснення закупівлі за відповідними тендерами та подання звіту щодо проведення цих операцій пізніше встановленого договором строку – питання здійснення грантоотримувачами публічних закупівель перебуває поза межами компетенції Фонду. Відповідно до пункту 7.5. договору про виконання наукового дослідження і розробки за рахунок грантової підтримки звітні документи грантоотримувач подає не пізніше 15 грудня 2020 року.

3. Інститут молекулярної біології і генетики НАН України (від 26.11.2020 р. № 109/531-04) щодо погодження закупівлі додаткового обладнання на зекономлені після тендеру кошти (18 420 грн.) – обсяг перенесених коштів не перевищує 10%, отже погоджувати не потрібно. При звітуванні грантоотримувач зазначить усі відхилення від запланованого кошторису і обґрунтування до них.

4. Інституту молекулярної біології і генетики НАН України від 27.11.2020 р. № 109/532-17) щодо погодження закупівлі матеріалів на невикористані на відрядження кошти – сума коштів для переносу на іншу статтю витрат перевищує 10%. Пропонується дозволити придбання за зекономлені кошти лабораторного реактиву «Суміш для кількісної ПЛР в реальному часі з інтеркалюючими барвниками» для проведення біологічного тестування в рамках виконання проекту. реєстраційний номер 2020.01/0091, за умови виконання Календарного плану та Технічного завдання у повному обсязі.

Голосування: «за» - одноголосно.

УХВАЛИЛИ: наукова рада не заперечує проти придбання за зекономлені кошти лабораторного реактиву «Суміш для кількісної ПЛР в реальному часі з інтеркалюючими барвниками» для проведення біологічного тестування в рамках виконання проекту реєстраційний номер 2020.01/0091, за умови виконання Календарного плану та Технічного завдання у повному обсязі.

5. Інститут молекулярної біології і генетики НАН України (від 30.11.2020 р. № 109/534-15) щодо погодження закупівлі матеріалів на невикористані на відрядження кошти – ні законодавством, ні договором не передбачено можливості перенесення матеріалів, закупівля яких була запланована в заявці на 2021 рік, на 2020 рік.

6. Інститут зоології ім. І.І. Шмальгаузена НАН України (від 24.11.2020 р. № 114/380) щодо погодження закупівлі матеріалів на невикористані на відрядження кошти – ні законодавством, ні договором не передбачено можливості перенесення матеріалів, закупівля яких була запланована в заявці на 2021 рік, на 2020 рік.

7. Інститут хімії поверхні ім. О.О. Чуйка НАН України (№ 259/01-10-417 від 27.11.2020) щодо виправлення технічної помилки у розрахунках до кошторису витрат – вирішення питання щодо внесення змін у розрахунки до Кошторису витрат проекту, зокрема, у частині розподілу витрат в межах статті «Витрати на виконання проекту субвиконавцем», перебуває поза межами компетенції Фонду.

8. Пояснювальна записка наукового керівника проекту Патриляк Л.К. (від 25.11.2020) щодо надання письмового дозволу на придбання іншої моделі спец

обладнання – питання здійснення грантоотримувачами публічних закупівель перебуває поза межами компетенції Фонду.

9. ДУ «Інститут харчової біотехнології та геноміки НАН України» (від 30.11.2020 р. № 385/01-14) щодо надання дозволу на придбання реактиву «Суміш для ПЛР з Taq полімеразою (2x), на 500 реакцій» в зв'язку з відсутністю на складах України позиції «Стріпи для ПЛР в реальному часі низькопрофільні із кришками Біолабтех» – не відбувається перенесення коштів між статтями витрат, Фонд не має процедури погодження таких змін після підписання договору. При звітуванні грантоотримувач зазначить усі відхилення від запланованого кошторису та надасть обґрунтування до них.

10. НАУ (від 30.11.2020 р. № 30/2977) щодо надання дозволу на перенесення терміну оплати частини витратних матеріалів на 2021 рік – Бюджетне законодавство не дозволяє переносити на наступний рік невикористану частину бюджетних коштів.

11. НТУ «КПІ імені Ігоря Сікорського» (від 01.12.2020 р. № 0001.01/0204.02/129/2020) щодо надання дозволу на освоєння коштів, передбачених кошторисами проєктів, до 31.12.2020, а строки поставки імпортного обладнання, оплаченого авансовими платежами у 2020 році, дозволити протягом I кварталу 2021 року – питання здійснення грантоотримувачами публічних закупівель перебуває поза межами компетенції Фонду. Відповідно до пункту 7.5. договору про виконання наукового дослідження і розробки за рахунок грантової підтримки звітні документи грантоотримувач подає не пізніше 15 грудня 2020 року.

7. Сьоме питання порядку денного – «Різне».

Полоцька О.О. наголосила на тому, що дирекція НФДУ не зможе розпочати процес укладення договорів про виконання наукових досліджень та розробок з грантоотримувачами у 2021 році до тих пір, поки не буде бюджетного призначення.

Яценко Л.П. нагадав, що 27 грудня 2020 року закінчуються повноваження майже половини членів наукової ради й досі не відома дата засідання Національної ради України з питань розвитку науки і технологій, на якому має бути затверджений новий склад наукової ради Фонду. Враховуючи зазначене, наукова рада повинна активізуватись та за період з 15 до 27 грудня затвердити усі звіти й прийняти рішення про продовження фінансування проєктів на 2021 рік.

Обговорення організації процесу затвердження науковою радою звітів за результатами виконання наукових досліджень і розробок у 2020 році.

Питання порядку денного вичерпані. Засідання оголошується завершеним.

Голова НР

Секретар НР

Л.П. Яценко

Т.М. Косячкіна